

אודות צוואת רבי ליבר מברדיטשוב זצ"ל לגבי נישואין

מעשה באברך שהיה גרוש לערך עשר שנים והציעו לו בתולה מבוגרת כהנת, והיות שמשפחתו התייחסה אחר הרה"ק ר' ליבר מברדיטשוב זי"ע שהשאיר צוואה לנכדיו לא להשתדך עם משפחת כהנים^פ, ביקשני לשאול את מוח"ז מהי ה'דעת תורה' במקרה כזה.

בחודש טבת תשס"ד הצעתי הדבר לפני מוח"ז, והוספתי לו עובדא דהוה אצל הרה"ק רבי שלמה'קע מזוויהל זי"ע שלאחר המלחמה הציע שידוך ממשפחת כהנים לאחד מנכדי רבי ליבר זצ"ל הנ"ל, ופקפקו המשפחה ע"פ הצוואה הנ"ל, וצוה אותם שישאלו את הגאון מטעפליק זצ"ל. לשמע שאלתם תמה הרב ואמר, "הלא אחרי מלחמת העולם שנאבדו בה כ"כ הרבה משפחות אין זה הזמן להתחשב עם קפידות כגון אלו". וכיו"ב נשאל הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל ולאחר ששמע הפסק הנ"ל של הגאון מטעפליק כתב להתיר^פ.

עלינו לשבח (ויקרא עמ' קכו) נתן טעם לשבח, כי חז"ל דרשו הכתוב "וטאטתיה במטאטא השמד" על כילוי בנים רח"ל, וכשזוכה להשיא בתו הצעירה מודה לה' שניצול מזה, ודפח"ח. אבל מ"מ מקור למנהג עדיין לא נמצא וכמ"ש מוח"ז).

פח בטעם הדבר אמרו דבגזירת ת"ח רצו כמה גדולים וביניהם הגה"ק ר' שמשון אוסטרופאלער ז"ל לקבל ע"ע מסי"נ ולעצור הגזירה אצל הש"ך לא הסכים להצטרף לפי שעדיין לא גמור לכתוב חיבורו שנצרך לכלל ישראל ולא הי' מוכן עדיין למסור נפשו, והגה"ק רבי ליבר הצטער מאד על כך וקיבל ע"ע לא להשתדך עם כהנים (הש"ך הי' כהן).

פט בכדי לא להכביד על מוח"ז כתבתי רק בקוצר אמרים, אמנם למען הדיוק אביא בזה העובדא עם המקור כפי ששמעתי מפי כ"ק האדמו"ר מערלוי שליט"א ששמע מהגאון רבי אברהם דוב אויערבאך שליט"א אב"ד טבריה ששמע מבעל העובדא שהי' בן בית אצל הרה"ק מהר"ש מזעוויהל זצ"ל והיתה לו בת מבוגרת, ופעם הציע לו רבי שלמה'קע שידוך לבתו, אמנם זוג' מיאנה בטענה זו, היות שהבחור הוא כהן והם נכדי רבי ליבר מברדיטשוב זצ"ל. כשחזר לרבי שלמה'קע עם דברי אשתו, השיבו שדבר כזה שייך לרב, ולדעתו שיפנה להטעפליק'ער רב ז"ל לשמוע חוות דעתו בזה, ובעת שהציע הדברים לפני הגאון מטעפליק התחיל לצעוק אליו, האם 'חסר דעה' אתה, לאחר מלחמת העולם אין הזמן לחוש לקפידות כאלו, וחבל על כל שידוך שאינו נעשה בזמנים כאלו. אך גם כשחזר אותו שואל לאשתו עם תשובת הרב מטעפליק, עדיין לא הסכימה. ואחר זמן הציעו שידוך אחר לבתו שהי' נראה טוב גם בעיני אשתו, והלך לשאול גם את רבי שלמה'קע, ותמה רבי שלמה'קע 'האם זה יותר טוב מהשידוך שאני הצעתי', ובכל אופן הגיע השידוך השני לידי גמור. ומשמים נתגלגל שהזוג הצעיר נסע לאמריקא לטובת פרנסתם, ופעם בעת נסיעתו ממקום למקום נהרג הבעל הצעיר רח"ל ה"י, והציעו לאלמנה שידוכים אחרים, ולבסוף נישאה לבעל כהן, ואז ראו הכל רוח קדשו של רבי שלמה'קע זי"ע.

והמשיך הגאון רבי אברהם דוב שליט"א וסיפר, שלמחרת ששמע סיפור זה מבעל העובדא

5

[illegible]